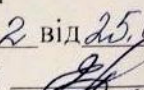

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра публічного управління та менеджменту природоохоронної діяльності

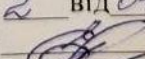
ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні групи забезпечення
спеціальності
Протокол № 2 від 25.09.2023 р.
Голова групи Павленко О.П.

РОБОЧА ПРОГРАМА

**НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ
«ЕКОНОМІКА І ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВА»**

для студентів 2-го курсу
Спеціальність 073 «Менеджмент»
Рівень вищої освіти - бакалавр

Рік підготовки – II
Семестр – IV
Тривалість практики – 3 тижні (120 год.)
Кредитів – 4
Залік

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри публічного
управління та менеджменту
природоохоронної діяльності
Протокол № 2 від 04.09. 2023 р.
Зав. кафедри О.П. Павленко

Одеса 2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра публічного управління та менеджменту природоохоронної діяльності

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні групи забезпечення
спеціальності
Протокол №__ від _____ 2023 р.
Голова групи _____ Смірнова К.В.

РОБОЧА ПРОГРАМА

**НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ
«ЕКОНОМІКА І ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВА»**

для студентів 2-го курсу
Спеціальність 073 «Менеджмент»
Рівень вищої освіти - бакалавр

Рік підготовки – II
Семестр – IV
Тривалість практики – 3 тижні (120 год.)
Кредитів – 4
Залік

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри публічного
управління та менеджменту
природоохоронної діяльності
Протокол №__ від _____ 2023 р.
Зав. кафедри _____ О.П. Павленко

Одеса 2023

Робоча програма навчальної практики «Економіка і фінанси підприємства» для студентів 2 курсу спеціальності 073 «Менеджмент».
Рівень вищої освіти - бакалавр

« ____ » _____ 2023 року, 10 с.

Розробники: д-р.екон.наук, проф. Павленко О.П., асистент Венгер О.С.

ВСТУП

Навчальну практику студенти проходять на 2 курсі після 4-го семестру протягом 120 годин. За цей час студентами повинна бути виконана програма практики та складено звіт.

Мета практики: закріплення та поглиблення теоретичного матеріалу з основ економіки, ознайомлення із сучасними формами ведення господарської діяльності, системою і механізмами забезпечення стабільної економіки підприємства, формування методів організації ефективного господарювання для вирішення конкретних економічних завдань підприємства та формування професійних якостей майбутнього фахівця.

Завдання практики:

- ознайомлення з підприємницькою організацією;
- вивчення внутрішньоекономічної діяльності;
- ознайомлення з організацією обліку та системою звітності на підприємстві;
- засвоєння принципів і методів економічного аналізу виробничо-господарської діяльності підприємства;
- застосування основ фінансового аналізу при визначенні фінансового стану підприємства.

За результатами проходження практики оформляється звіт, виконаний відповідно до існуючих вимог. Звіт перевіряється і затверджується керівником практики.

Місце проведення: Навчальна практика «Економіка і фінанси підприємства» проводиться на базі практики, яка відповідає вимогам програми. Визначення бази практики здійснюється випускною кафедрою. Як база практики використовується навчальний підрозділ університету, а саме Кафедра публічного управління та менеджменту природоохоронної діяльності, яка є випускною кафедрою. Студенти можуть самостійно, за

погодженням з керівництвом університету, підбирати для себе базу практики і пропонувати її для використання.

1. КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН ТА ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Для навчальної практики «Економіка і фінанси підприємства» необхідно надати студентам стислий огляд змісту освітньо-професійної програми фахівця відповідного професійного спрямування спеціальності 073 «Менеджмент», а також ознайомити з структурою складових професійних компетентностей з навчальної дисципліни "Економіка та фінанси організацій" за Національною рамкою кваліфікацій України.

Календарний план навчальної практики «Економіка і фінанси підприємства»

Назва змістовних модулів	Теми практичних занять	Кількість годин
Економічні основи діяльності підприємства	Підприємство в ринковій економіці. Планування діяльності підприємства	6
	Виробнича потужність підприємства. Персонал підприємства	6
	Майнові ресурси (активи підприємства). Фінансові ресурси та кредитування підприємств. Інвестиційні ресурси	6
	Інноваційна діяльність	6
Передумови конкурентоспроможного підприємства	Витрати підприємства та собівартість продукції. Ціноутворення на продукцію	6
	Фінансово-економічні результати діяльності підприємства. Фінансово- майновий стан підприємства та методи його оцінки	6
	Сучасні теорії та моделі розвитку підприємства	6
	Конкурентоспроможність продукції та підприємства. Економічна безпека підприємства	6
	Складання та оформлення звіту	12
	Всього аудиторних годин	60
	СРС	60
	Всього	120

У процесі проведення навчальної практики організується дискусія навколо попередньо визначених тем, до яких студенти готують тези виступів та доповіді, а також проблемні питання, відповідь на які має бути знайдена у

ході обговорення та дискусії. При проведенні заняття чітко встановлюється час на виконання кожного виду робіт протягом заняття. Активна участь студентів протягом навчальної практики передбачає відповідне оцінювання.

2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Самостійна робота студента (СРС) – це форма організації навчального процесу, за якою заплановані необхідні завдання виконуються студентом самостійно під методичним керівництвом викладача.

Мета СРС – засвоєння в повному обсязі навчальної програми та формування у студентів загальних і професійних компетентностей, які відіграють суттєву роль у становленні майбутнього фахівця вищого рівня кваліфікації.

СРС під час навчальної практики **«Економіка і фінанси підприємства»** включає: опрацювання лекційного матеріалу; опрацювання та вивчення рекомендованої літератури, основних термінів та понять за темами дисципліни; поглиблене опрацювання окремих лекційних тем або питань; пошук (підбір) та огляд літературних джерел за означеною проблематикою дисципліни; аналітичний розгляд наукової публікації; **вирішення наведених нижче типових завдань самостійно та складання звіту.**

Необхідним елементом успішного засвоєння матеріалу навчальної практики **«Економіка і фінанси підприємства»** є самостійна робота студентів з теоретичним матеріалом щодо основ економіки, ознайомлення із сучасними формами ведення господарської діяльності, системою і механізмами забезпечення стабільної економіки підприємства, формування методів організації ефективного господарювання для вирішення конкретних економічних завдань підприємства та формування професійних якостей майбутнього фахівця.

ТИПОВІ ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ ЗА ТЕМАМИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЕКОНОМІЧНІ ОСНОВИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Завдання 1. Провести розрахунок ключових показників ліквідності (табл. 1), що відображають платоспроможність підприємства, яке є об'єктом дослідження (за власним вибором студента). Сформулювати попередні висновки про здатність підприємства швидко мобілізувати свої кошти для погашення зобов'язань.

Таблиця 1.

Показники ліквідності діяльності _____ за _____ р
(повна назва підприємства) (аналізований період)

Перелік показників	Розрахункові формули	Оптимальні значення
Коефіцієнт покриття	Оборотні засоби / Поточні зобов'язання	>1
Коефіцієнт швидкої ліквідності	(Оборотні засоби - Запаси) / Поточні зобов'язання	0,6 – 0,8
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	(Поточні фінансові інвестиції + грошові кошти та їх еквіваленти) / Поточні зобов'язання	0,1 – 0,2
Чистий оборотний капітал (гр. од.)	(Оборотні засоби – Поточні зобов'язання)	> 0 (збільшення)

Завдання 2. На ділянці працюють 15 верстатів. Продуктивність одного верстата – 1,5 виробу за годину. Підприємство працює у 2 зміни, тривалість зміни – 7 год. За рік враховується 260 робочих дні. Коефіцієнт використання робочого часу працівниками – 0,9. Коефіцієнт використання виробничої потужності – 0,87. Визначити виробничу потужність ділянці та обсяг випуску продукції.

Завдання 3. Визначити оптимальну партію замовлення сировини на основі таких даних: обсяг річної потреби у матеріалах – 40000 од; можливий обсяг замовлення – від 1000 од. з інтервалом у 100 од.; ціна одиниці матеріалу – 110 грн; витрати на зберігання одиниці замовлення – 0,03 від ціни матеріалу; витрати на замовлення – 500грн.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПЕРЕДУМОВИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Завдання 1. Провести розрахунок ключових показників ефективності експортно-імпортних операцій підприємства (табл. 2) для підприємства, яке є об'єктом дослідження (за власним вибором студента).

Таблиця 2.

Показники ефективності зовнішньоекономічної діяльності

_____ за _____ р
(повна назва підприємства) (аналізований період)

Перелік показників	Розрахункові формули
Прямий ефект від здійснення експортної діяльності	Чиста виручка від реалізації на експорт – Витрати
Порівняльний ефект від здійснення експортної діяльності	Прибуток, отриманий від експортної діяльності – Прибуток, отриманий від реалізації аналогічного обсягу продукції на внутрішньому ринку
Ефективність експорту	Прибуток від експортної діяльності / Витрати
Порівняльний ефект від здійснення імпортної діяльності	Вартість закуплених товарів на внутрішньому ринку – Сукупна вартість закуплених товарів на іноземних ринках
Ефективність імпорту	(Вартість закуплених товарів на внутрішньому ринку – Сукупна вартість закуплених товарів на іноземних ринках) / Сукупна вартість закуплених товарів на іноземних ринках

Завдання 2. Собівартість виробу А становить 6 грн. Планова рентабельність реалізації - 35%. Торгова націнка – 30%. Податок на додану вартість – 20%. Визначити оптову та роздрібну ціни на один виріб.

Завдання 3. Підприємство виготовляє вироби з пластмаси шляхом лиття. Річний обсяг виробництва виробів – 900 тис. шт., а трудомісткість виробу – 0,35 нормо/годин. Тривалість робочої зміни 8 годин при однозмінному режимі роботи. Внутрішньозмінні витрати часу з вини працівників – 1,5 % а на регламентовані простой – 3%. Відсоток виконання норм виробітку – 105%.

Визначити необхідну чисельність робітників – відрядників.

3. ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

З метою покращення засвоєння студентом передбаченого програмою практичного матеріалу з навчальної практики **«Економіка і фінанси підприємства»** керівник регулярно перевіряє хід виконання навчальної практики.

Коли студент виконав роботу, він складає звіт та здає його для перевірки керівником. Після перевірки звіту роботу разом із зауваженнями керівника передають студенту для підготовки до захисту. Якщо робота не буде зарахована, студент повинен переписати її з урахуванням зауважень керівника.

4. ВИМОГИ ДО ЗВІТУ

До звіту з навчальної практики **«Економіка і фінанси підприємства»** повинні входити такі розділи:

1. Зміст звіту з зазначенням сторінок.
2. Вступ.
3. Основні розділи звіту.

Основні розділи доцільно розбивати на окремі параграфи.

4. Висновки.
5. Список використаних джерел.
6. Додатки

Звіт оформлюють на аркушах формату А4 (210×297 мм).

Звіт повинен бути оформлений згідно з вимогами ДСТУ-Т62 3008-95.

Зміст звіту повинен задовольняти вимогам затвердженим завідуючим кафедрою програм учбових практик відповідних дисциплін.

5. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Захист звіту з навчальної практики **«Економіка і фінанси підприємства»** проводять у комісії з двох-трьох викладачів кафедри за графіком, складеним кафедрою, в присутності студентів групи.

Під час захисту студент коротко доповідає про зміст виконаного звіту, а потім відповідає на запитання. Студент, який не захистив звіт з навчальної практики, виконує його вдруге.

Максимальна сума балів за навчальну практику «Економіка і фінанси підприємства» становить 100 балів. За виконання звіту студент набирає 60% від цієї суми балів, а за захист – 40%.

Шкала переходу до традиційної системи оцінювання за навчальну практику «Економіка і фінанси підприємства» наведена в таблиці.

Інтегральна сума балів за навчальну практику «Економіка і фінанси підприємства»		Традиційна оцінка
%	Бали	
<60% від максимальної суми балів	Менше 60 балів	«незараховано»
>=60% від максимальної суми балів	Від 60 до 100 балів	«зараховано»

6. ТЕХНІКА БЕЗПЕКИ

Забороняється допуск до навчальної практики студентів, які не пройшли первинного інструктажу на робочому місці з охорони праці. Студент повинен чітко виконувати правила охорони праці та протипожежної безпеки під час проходження практики в аудиторіях та спеціалізованих комп'ютерних лабораторіях, обов'язково пройти вступний інструктаж та інструктаж на кожному конкретному місці.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Підприємство: економіка і фінанси: навч. посіб. для здобувачів вищ. освіти за спец. "Менеджмент", "Публічне управління та адміністрування" / О. П. Павленко, А. Л. Розмарина ; Одес. держ. екол. ун-т, [Co-funded by the Erasmus + Programme of the European Union, Erasmus +Intense]. - Одеса : ТЕС, 2019. - 212 с. : рис., табл. -Бібліогр.: с. 206-207. - ISBN 978-617-7711-32-1

2. Горячева К.С. Інформаційно-аналітичне забезпечення фінансової безпеки підприємства. Актуальні проблеми економіки. 2013. №9. С. 43-49.

3. Крайник О.П., Барвінська С.С. Економіка і фінанси підприємства: Навч. посібник – Львів: НУ «Львівська політехніка»: «Інтелект-захід», 2005. 296 с.

4. Електронна бібліотека ОДЕКУ www.library-odeku.16mb.com

5. Репозитарій ОДЕКУ <http://eprints.library.odeku.edu.ua/>

Додаткова література:

6. Величко В. В. Конспект лекцій з курсу «Економіка і фінанси підприємства» (для студентів денної та заочної форм навчання за напрямом підготовки 6.030601 – Менеджмент) / В. В. Величко; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. - 152 с.

7. Економіка підприємства: Навч. посібник / уклад. Н. В. Романченко, Т. В. Кожемякіна, К. В. Пічик. — Київ: НаУКМА, 2018. - 343 с.

8. Практикум з економіки підприємства: практикум / Андрєєва, О.І. Л.О. Болтянська, Л.О. Лисак. – Херсон: ТДАТУ, , 2018. – 246 с.

9. Бандурка О. М. Основи економічної безпеки/ О. М. Бандурка , В. Є. Духов , К. Я. Петрова , І. М. Червяков. — Х.: Видавництво Національного ун-ту внутрішніх справ, 2003.– 236 с.

10. Гомілко Л.П. Оцінка фінансової безпеки підприємства/ Л.П. Гомілко, Т.Ф. Косянчук// Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки.- 2006.- №4,Т.2.- С. 46-49.